

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. április 1.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 73. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Rommel meghiusította az ellenség bekerítő és megsemmisítő kísérleteit

A tengely hadvezetőségének ügyes taktikája folytán súlyos hadászati kudarc érte az angolszászokat — Tunézia középső és északi szakaszán súlyos harcok folynak

A Kubán vidékén véresen visszaverték a szovjet támadásokat

Tíz nap alatt 456 páncélost semmisítettek meg a németek — A német tenger-alattjárók és repülőgépek 926.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el márciusban

A keleti harctéren csak kisebb jelentőségű helyi harcok folynak, a nagyarányú előkészületek azonban arra engednek következtetni, hogy ezen az arcvonalon sokkal korábban indul meg a nagyszabású tavaszi harctevékenység, mint azt eddig feltételezték. Tunéziában Rommel ügyes taktikával meghiusította az ellenség azon törekvését, hogy nagyobb német—olasz csapatrészeket elvágjon összeköttetéseitől, bekerítsen és megsemmisítsen. Rommel ezzel nagy hadászati sikert ért el, amelynek jelentősége — Berlin szerint — még át sem tekinthető. A japánok tengeri és légi sikereket jelentenek. Politikai és diplomáciai vonatkozásban nincsenek jelentősebb események.

A vezéri főhadiszállás

csütörtöki hadijelentése közli, hogy a Kubán hídfőtől északra az ellenség nagyobb előretörését annak véres veszteségeivel verték vissza a német csapatok. A keleti arcvonal más szakaszairól csak kisebb helyi harcokat jelentettek.

A légierők eredményes támadást intéztek a murmani vasútvonal ellen, a kikötőben pedig elsüllyesztettek egy 2000 tonnás ellenséges teherhajót.

A keleti arcvonalon március 21-e és 31-e között csak a hadsereg és a fegyveres SS kötelékei 456 szovjet páncélost semmisítettek meg, zsákmányoltak vagy mozgásképtelenné tettek.

Tunéziában a súlyos elhárító harcok tegnap is tovább tartottak. Számbeli fölényben lévő angol és észak-amerikai csapatok azon kísérlete, hogy átkaroljon és elvágjon nagyobb német—olasz erőket, teljesen meghiusult. A tengely fölényes hadvezetése és a német—olasz csapatok teljesítőképessége meghiusította ezeket az ellenséges törekvéseket.

Az ellenség nappali támadást intézett Rotterdam városa ellen. A város belterületén nagy károk keletkeztek és a polgári lakosságnak nagy veszteségei vannak. Csütörtökön egy

magányosan szálló 4 motoros ellenséges gép a felhők oltalmában berepült a nyugatnémetországi határvidék fölé és bombákat dobott le. A gépet lelőtte a német légvédelem.

Márciusban nagy eredményeket ért el a németek az ellenséges utánpótló forgalom elleni harcban. A német tengeralattjárók a hónap folyamán 851.000 tonnányi 138 ellenséges kereskedelmi hajót elsüllyesztettek, 18 más hajót pedig megtorpedóztak. A légierők ugyanezen idő alatt 75.000 tonnányi 11 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el, míg 39 további hajót 220.000 tonna vízkiszorítással úgy megrongáltak, hogy ennek egy része valószínűleg szintén elsüllyedt. Ezzel az eredménnyel a német tengeri és légi-erők az elmúlt hónapban 926.000 tonna ellenséges hajóteret küldtek a tenger fenekére és az ellenség 149 hajójával lett szegényebb.

Sikereket értek el a német tengeri és légierők az ellenség hadihajó flottája elleni harcokban is. A tengeri erők 3 ellenséges rombolót, 7 buvárhajót és 9 gyorsnaszádot elsüllyesztettek, két rombolót és 7 gyorsnaszádot pedig megrongáltak, míg a légierők 1 buvárhajót és 1 harci járművet elsüllyesztettek, 2 rombolót, egy előőrhajót és egy gyorsnaszádot pedig megrongáltak.

Illetékes német helyen közlik az ellenséges hajóvesztéssel kapcsolatban, hogy a több mint 900.000 tonna hajóter elsüllyesztése első eredménye a

Dönitz—offenzívának

amely március elején kezdődött meg. A német sajtó hangoztatja, hogy a márciusi eredménnyel meghaladja a két milliót az 1943-as év első három hónapjában elsüllyesztett angol hajóter tonnatartalma. A Völkischer Beobachter szerint az ellenséges hajózás ma súlyosabb helyzetben van mint valaha és közvetve az ellenség is elismeri ezt. Különös figyelmet szentel a német sajtó annak a térnek, hogy a német tengeralattjárók légvédelmi útegei a Biscayai öböl-

ben 5 ellenséges nehéz bombázót lőttek le és megállapítja, hogy ez az eset is bizonyítéka annak milyen jó a német tengeralattjárók fegyverze- te. Első eset a tengeri csaták kronikájában, hogy a tengeralattjárók a légierőkkel is szembeszállnak.

Német illetékes helyen nyilatkoztak az angolszász sajtó által terjesztett azon hírrel kapcsolatban, mely szerint Dönitz tengernagy átvette az olasz flotta főparancsnokságát is és sajátjával állapítja meg, hogy ezt a győmeteg valószínűsítést a semleges sajtó továbbterjesztette. A hír képtelenség.

Japán

részről közölték, hogy a japán légierők a Bengáli öbölben 12 hajóból álló ellenséges hajókaravánt támadtak meg, amely hadianyagot szállított a Burma ellen támadó angol—indiai hadseregnek. A hajók közül ötöt elsüllyesztettek a japánok, további hatot pedig megrongáltak. Két japán repülőgép pilótája teljes bombakománnyával, előtorpedóként vetette magát a hajókra. Ezen a két repülőgépen kívül még 5 japán repülőgép nem tért vissza a sikeres támadásról.

Sikeres támadásokat hajtottak végre a japán légierők az ellenség keletindiai katonai berendezései és raktárai ellen is. 14 helységben szétrombolták és felgyújtották az ellenség katonai berendezéseit és raktárait. Légiharcokban és a repülőte- rek elleni támadásokkal 20 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg.

Az angolszász

szövetségesek táborában tovább tartanak a tárgyalások. Eden Kanadában folytatja megbeszéléseit. Az ott-tawai sajtóértekezleten az újságírók kérdéseket adtak fel Edennek a szövetségesek háboru utáni politikájá-

val és a légítér uralmával kapcsolatban, Eden azonban kitért a válasz elől és azt mondotta, hogy ugy a háboru utáni politika, mint a légiutak kérdése olyan bonyolult és kényes probléma, hogy azokról nem nyilatkozhat. Mindkét kérdésről még behatóan kell gondolkozni.

Svájci lapjelentések szerint csak most derült ki, hogy Eden newyorki tartózkodása alatt hosszú megbeszélést folytatott La Guardia newyorki polgármesterrel, akit most dandártornokká neveztek ki és aki „fontos feladatokat fog betölteni a kontinensen”. A tárgyalásokról úgy Edent mint La Guardia mélyen hallgat.

Roosevelt nyilatkozott Eden tárgyalásairól kapcsolatban. Kijelentette, hogy hivatalos közleményt nem adnak ki a tárgyalásokról. A megbeszéléseken 95 százalékban megegyezés jött létre. Ezzel a kijelentéssel kapcsolatban Berlinben megjegyezték, hogy ugylátszik a megegyezés csak a Szovjettel szembeni magatartás kérdésében jött létre. Edennek sikerült meggyőzni Amerikát az Atlanti Charta tarthatatlanságáról.

A Telegrapho című olasz lap is egy kommentálja a washingtoni értekezletet, hogy ott csak az atlanti alkotmány feladásának kérdésében történt megegyezés. Az Atlanti Charta alapelveit az olasz lap szerint elvetik az angolszászok és ehelyett egy négyhatalmi egyezmény körvonalai bontakoznak ki Amerika, Anglia, a Szovjet és Kína között. Az európai kérdésekről Londonban fognak tárgyalni.

Tegnap Hull amerikai külügyi államtitkár beható tárgyalásokat folytatott Litvinov angol nagykövettel és hír szerint ezen a megbeszélésen az Edennel folytatott tárgyalások során felmerült kérdésekről volt szó.

Roosevelt kijelentette, hogy a közeljövőben közvetlen amerikai—szovjet tárgyalásokra kerül sor a háboru utáni kérdésekről.

Ára 12 fillér

Rommel taktikája az angolszások teljes hadászati kudarcára vezetett

Széles területen hajtották végre a német-olasz csapatok az elszakadási mozdulatokat — Medjed el Babnál megindult a támadás

Berlin, április 1.

Az Interinf. jelenti a tunéziai arcvonalról, hogy a német—olasz állások leg-északibb szakaszán, Djebel Abroltól keletre az ellenség nagy erővel folytatta a támadást, de a tengely csapatok szilárd ellenállása megőrizte az ellenséget minden eredménytől és annak súlyos veszteségeket okozva, visszavetette a támadókat. A légi-erők nagyon hatásosan támogatták a védekező harcokat és 20 angolszász páncélost, valamint 200 csapatokkal megrakott vasuti kocsit pusztítottak el, aminek következtében az ellenség emberben is nagyon érzékeny veszteségeket szenvedett.

Medjed el Bab vidékén megindult az ellenség napok óta várt nagy támadása. A német—olasz állások szilárdak. Az ellenség itt is súlyos veszteségeket szenvedett. A tengely csapatok száz foglyot ejtettek.

Megrekedt az ellenség azon támadása is, amelyet El Guetárból indított. A német—olasz harcierek itt 48, a légierek pedig további 23 ellenséges páncélost semmisítettek meg. A francia idegenlégió csapatai olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy kénytelenek voltak abbahagyni a támadást.

Maknassi vidékén két amerikai hadosztály támadását verték vissza a német—olasz csapatok.

A jelentés méltatja Rommel kiváló taktikáját és megállapítja, hogy a német—olasz csapatok a főlényben lévő ellenséges erővel szemben kiválóan állták meg helyüket és Rommel a

széles szakaszon végrehajtott elszakadási mozdulattal olyan elhárító eredményt ért el, amelynek kihatása még nem mérhető fel teljes egészében. Rommel hadserege nagy ellenséges erőket morzsol fel a harcokban és megakadályozta az ellenség terveinek végrehajtását. A német—olasz csapatok nagy erővel való lerohanása nem sikerült és az ellenség ember és hadianyagának roppant méretű harcbevételére teljes hadászati kudarcra jutott. A német—olasz parancsnokság mindenütt megtartotta a szabadságát és kezdeményező képességét.

Az elszakadó német—olasz csapatok nagy területeket aknásítottak el, amelyeken az ellenség óriási veszteségeket szenvedett és nem tudja követni a tengely erőit.

Megjegyzi még a jelentés, hogy Rommel taktikájának egyik nagy sikere, hogy megakadályozta az ellenséges erők egyesülését.

Súlyos utánpótlási nehézségekkel küzd a Szovjet

A német légierek hatalmas csapásokat mérnek az ellenséges célpontokra — Eredményes német elhárító harcok keleten

Berlin, április 1.

A keleti arcvonal helyzetéről szóló német jelentések kiemelik, hogy a Szovjet tegnap is ugyanazokon a szakaszokon folytatta támadásait mint az előző napokon és ezek a támadások megtörték a német védelem szilárd ellenállását.

Jellemző, hogy a bolsevisták csak helyi erőkkel hajtották végre támadásaikat és új erőket nem dobtak harcba, amiből arra lehet következtetni, hogy a Szovjet súlyos utánpótlási nehézségekkel küzd. A terepviszonyok okozta nehézségeken kívül a német légierek eredményes akciói gátolják meg az ellenséget az utánpótlásban. A német légierek a legkülönbözőbb pontokon intéztek támadást a csatatérhez közel fekvő ellenséges célpontok és a mögöttes összeköttetések ellen. Így készenléti állásokban,

ellátási központokban, utánpótló szállítmányokban, csapattáborokban okoztak nagy veszteségeket az ellenségnek. Az ellenség vasuti forgalmában is nagy zűrzavar támadt a német légierek támadásai nyomán. Az ellenség megkísérelte, hogy nagyobb vadászgép kötelékek harcbevételével megakadályozza a német bombázó erők tevékenységét, ez a kísérlet azonban kudarcba fulladt és a németek lelőttek 35 ellenséges gépet.

Híabavaló szovjet támadások

Az egyes arcvonalszakaszokról a következőket jelentik: A kubáni hídfőtől északra a Szovjet újból támadott, de minden támadását visszaverték. Súlyos harcokban 20 páncélost veszített az ellenség.

Bjelgorodtól nyugatra mélyen betörték a német erők az ellenség állásaiba és nagy bolsevista erőket vertek szét.

Vjazmától nyugatra az ellenség nagy erőkkel hajtott végre támadást a német erők szilárd védelmén azonban minden igyekezet meghiúsult. Az ellenségnek csak egy helyen sikerült betörni a németállásokba, a betörési helyet azonban gyorsan elretesztelték és megsemmisítették a bolsevistákat.

Sztaraja Rusza vidékét az olvadás hatalmas tövű változtatta. A németek azonban nem törődve a nehézségekkel mellig érő vízben észrevétlenül előretörték és körülkerítették az állásaikba betört ellenséget. A bolsevisták kétségbeesetten védekeztek, de gyorsan felmorzsolták őket.

A Ladoga tótól délre visszavetették az ellenséget és 9 szovjet harci kocsit elpusztítottak a németek.

A magas északon a légierek folytatták a támadásokat a vasutvonalak ellen és 2 tehervonatot felgyújtottak.

Berlin népe példás magatartást tanusított a legutóbbi légitámadások alatt is

Szófia, április 1.

(TP) A Mír c. bolgár lap berlini tudósítója hosszabb cikket közöl a legutóbbi Berlin elleni légi terrortámadásról és megállapítja, hogy a birodalmi főváros lakossága most is példás magatartást tanusított és pontosan követte a hatóságok utasításait. A ledobott hamisított élelmiszerjegyeket a németek nem használták fel és így az ellenségnek nem sikerült zavart okoznia a német főváros ellátásában. Rend és nyugalom van mindenütt. A birodalmi főváros lakosságá-

ban épen az ellenkező hatást váltják ki a bombázások, mint az ellenség szeretné. A német népben fokozódik a gyűlölet az angolok iránt és fokozódik a harci elszántság is.

Megjegyzi még a tudósító, hogy a kötelességek vállalásában a német nők kitűntetik magukat. Napi 10 órát kell dolgozniuk a német nőknek és ha hozzá vesszük, hogy a távoli munkahelyekre való utazás is mennyi időt vesz igénybe, minden csodálatot megérdemelnék a német nők.

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ; TELEFON: 329

CSÜTÖRTÖK—HÉTFŐ

CSALÁDUNK SZEGYENE

FŐSZEREPBEN:

Goll Bea,
Turay Ida,
Vaszary Piri,
Hajmásy Miklós,
Benkő Gyula

POTMŰSOR: magyar és olasz híradó.

A német főváros népe hidegvérrel veszi a megpróbáltatásokat, szellemét pedig nem lehet megtörni.

A Times a szövetségesek csendesóceáni hadicéljairól

Amszterdam, április 1.

A Times c. angol lap vezércikkben foglalkozik a szövetséges hatalmak csendesóceáni hadicéljaival és azt írja, hogy Japánt le kell győzni és „gyökeresen ki kell irtani ezt a fajzatot”. Ebben valamennyi szövetséges hatalom megegyezett, Roosevelt a casablancai értekezlet után kilátásba helyezte, hogy Amerika döntő hadműveleteket indít a Csendes óceánon, úgy látszik azonban, hogy ehhez jóval erősebb hadseregre van szükség, mint amilyen a USA most rendelkezik. Mindenekelőtt a légifőlényt kellene megszerezniük a szövetségeseknek a Csendes óceánon.

A lap ezután arról ír, hogy a szövetségesek európai győzelmé hatalmas erőket szabadíthatna fel, amelyeket azután a Csendes óceánon vethetnének harcba, a szövetségesek veresége pedig tarthatatlan helyzetet teremtene a Csendes óceánon is.

ELFOGTÁK

MARCELL DEÁT MERÉNYLŐJÉT

Párizs, április 1.

De Brinon államtitkár fogadta a francia és külföldi sajtó képviselőit, akik előtt ismertette a francia diplomáciában folyamatban lévő személyi változásokat, majd közölte, hogy a Marcell Deát elleni legutóbbi merénylet tettesét Orleánsban sikerült elfogni.

EGÉSZ SOR ÁLLAM VESZ RÉSZT AZ ANGOLSZÁSZ SZÖVETSÉGESEK ÉLELMEZÉSI ÉRTEKEZLETÉN

Zürich, április 1.

Washingtonban nyilvánosságra hozták, mely kormányok képviselőit hívták meg az április 27-én tartandó nemzetközi élelmehézésügyi értekezletre. A meghívottak a következők: Ausztrália, Belgium, Brazília, Kanada, Kína, Costarica, Cuba, Csehlovákia, San Domingo, San Salvador, Etiópia, Guatemala, Haiti, Honduras, India, Irák, Luxemburg, Mexikó, Hollandia, Újzeland, Nicaragua, Norvégia, Panama, Lengyelország, Fülöp-szigetek, Délafrika, Szovjetunió, Anglia, Jugoszlávia, Columbia, Bolívia, Chile, Ecuador, Paraguay, Peru, Uruguay és Venezuela.

Hírek a Balkánról

Zágráb, április 1.

Pavelica államfő megbízásából Alija Suljak tanár, a poglavnik tanácsadója meglátogatta a szerbiai határ közelében fekvő Kletány községet, amely (mint köztudott) közel egy éven keresztül kézzelen védekezett a partizánok ellen és az államfő nevében köszönetet mondott a lakosok részéről a poglavnik ajándékán.

Zágrábra érkezett hír arról Görögországban Athénből 190 bombatárcnyire napok óta heves földrendések pusztították Rézváros jantánsék még hiányoznak.

Majszki „áruló reakciós csoportnak” nevezi Péter volt jugoszláv királyt és hiveit

Kitört a háborúság a jugoszláv emigráns kormány és Moszkva között

Berlinből jelentik a TP: A londoni jugoszláv emigránsok körében lejátszódó eseményekkel kapcsolatban a Deutsch-Diplomatische Korrespondenz a következőket írja: »A szovjet kormány már egy hónappal ezelőtt élesen tiltakozott az ellen, hogy a londoni jugoszláv árnyékkormány bizonyos hivei nem voltak kibékülve azzal, hogy a vörös partizánok a volt Jugoszlávia területein ott, ahol — ha csak átmenetileg is — megvetették lábukat, miniatűr szovjet köztársaságokat kezdek alapítani.

Moszkva egyenesen árulásnak nevezte az erőszakos bolsevizálással szemben mutatkozó ellenállást. A szovjet hadijelentésekben a volt jugoszláv területen folyó partizán harcok jellemző módon épp úgy szerepeltek, mint a keleti front harcai. Az újabb összetűzésre az adott okot, hogy a londoni emigránsok felszólították a volt jugoszláv területeken élő pártihiveiket, hogy előzetes parancsuk nélkül ne kezdeményezzenek harcot. Moszkva szerint ezzel beavatkoztak az ő főparancsnoki jogkörébe és a londoni Daily Worker kommunista sajtóorgánium útján

élesen rendretesítette a londoni jugoszláv emigránsokat, a lap Pétert, Mihajlovičot és pártihiveiket »áruló reakciós csoportnak» nevezi, amely a legitim ellenállási mozgalmat hátról dőfi le. A Daily Worker közleménye számos tekintetben igen figyelemreméltó. A moszkvai kormány Majszki londoni nagykövete útján a helyszínen utasítja rendre a londoni emigránsokat a brit kommunista sajtóorgánium által. Amennyiben az emigránsokat »reakciós áruló csoportnak» nevezi, egészen nyíltan elvitatja a jogot ezektől azokra a területekre vonatkozóan, amelyek, felfogása szerint, csak az általa elismert vörös ellenállási mozgalmat illetik meg. Továbbá figyelemreméltó, hogy a Daily Worker, vagyis az angol cenzura-határozmányok alá eső londoni lap a legnyíltabban képviselheti ezt az álláspontot, amely leplezetlenül tagadja a Londonban akreditált jugoszláv árnyékkormány létjogosultságát, jóllehet ez a legkevésbé sem egyeztethető össze az angol ígérésekkel.

Olaszország erőlyesen jár el a közellátási rendelkezések megszegői ellen

Róma, április 1.

Hivatalosan jelentik, hogy a Duce elnökkel megtartott közellátási pártközi értekezleten megszigorították a közellátás zavartalanosságának és a fegyelemnek biztosításáról szóló korábbi rendelkezéseket. A Duce táviratban szólította fel a prefektusokat és a tartományi párttitkárokat a közellátási rendelkezések fokozottabb ellenőrzésére. Közölték, hogy már felállít-

tották a gyűjtőtáborot, ahová a rendelkezések megszegőit szállítják majd. Súlyosabb esetekben az államvédelmi külön bíróság ítélkezik.

A Messaggero szerint az egyes cikkek árát a jövőben rendszeresen közlik a lakossággal és megtorolnak minden ártulópést. Fokozott propagandát fejtenek ki a lakosság körében a közellátási fegyelem érdekében.

Közel három milliárd font az angol költségvetési hiány

Amsterdam, április 1.

Hivatalos angol jelentés szerint az angol

állami háztartás költségvetési hiánya az elmúlt évben 2,803 millió fontsterlingre emelkedett.

Válságban az amerikai mezőgazdaság Nincs munkásköz és nincs mezőgazdasági gép

Lisszabon, április 1.

(Stefani) Washingtoni jelentések szerint az Egyesült Államok mezőgazdasága egyre válságosabb helyzetbe kerül munkások és mezőgazdasági gépek hiánya miatt. Sok ezer hektár termő területet nem tudnak megmunkálni, mert nincs hozzá munkaerő. A hiányokat az a körülmény okozza, hogy a munkásság egy részét a

hadsereg, másrészt a hadipar szívja fel, mezőgazdasági gépeket pedig nem gyártanak, mert az anyag a haditermeléshez kell.

Hír szerint a mezőgazdasági válság miatt Wicker földművelésügyi miniszterre hárítják a felelősséget és a miniszter állítólag kénytelen lesz benyújtani lemondását.

Tíz csungkingi kínai katona közül csak egyet öl meg a golyó, kilencet a járványok pusztítanak el

Amsterdam, április 1.

Mint az angol hírszolgálat jelenti, haw angol külügyi államtitkárhoz kérdést intéztek a sajtókonferencián, tudja-e, hogy 10 meghalt csungkingi kínai katona közül csak egy hal bele a harcok közben kapott sebesülésbe, míg kilencet a vérhas és a malária pusztít el? Az államtitkár kijelentette a kérdésre, hogy Anglia

igyekszik enyhíteni a kínai inséget és 50.000 fontsterling segélyt utalt ki erre a célra, míg a kínai Vöröskeresztet 15.000 fontsterlinggel támogatja. Amíg a burmai út meg nem nyílik, Csungking-Kina csak pénzügyi segítséget kaphat Angliától. A gyógyszerekkel való segélyezést megnehezíti az a körülmény, hogy Indiában is gyógyszerhiány van.

Budapestre utazik dr. Scheel birodalmi diákvezér

Berlinből jelentik: Dr Scheel birodalmi diákvezér, birodalmi helytartó, a salzburgi körzet vezetője pénteken, április 2-án Budapestre utazik, Gmelin teljhatalmu diákvezérhelyettes és több más vezető társaságában. Magyar részről

Buocz Elemér berlini magyar kulturánácsos kíséri a német vendégeket Budapestre. A német vendégek öt napig maradnak a magyar fővárosban.

A kultuszminiszter elutazott Berlinből

Berlinből jelentik: Szinyei-Merse Jenő m. kn. vallás és közoktatásügyi miniszter befejezte berlini látogatását. Berlini tartózkodásának utolsó napján ellátogatott Podstamba is, mielőtt felesége a hadigondozási intézmények munkáját tanulmányozta. A magyar-német társaság fogadást rendezett a magyar vendégek tiszteletére. Szinyei-Merse miniszter 6 óra 30 perckor hagyta el Berlint. Bucsuztatására megjelent a pályaudvaron Rust birodalmi miniszter és felesége, a német kultuszminisztérium vezető tisztviselői, Sztójay Döme magyar követ, valamint a magyar követség vezető tisztviselői.

Horváth Győző püspök bér-makörutja Bácskában

Horváth Győző püspök májusban bér-makörutra indul a tiszamenti bácskai községekbe. A körut során a püspök május 6-án Martonoson, 7-én Magyarkanizsán, 9, 10 és 11-én Zentán, 12-én Felső-hegyen, 13-án Adorjánon, 14-én Oromgyesen, 15-én Tóthfalun, 16-án Tornyoson, 17-én Keviben, 18-án Gumarason, 19-én Szenttamáson, 20-án Bácsföldváron, 21-én Csurogon, 22-én Óbecsén, az alsóvárosban, 23-án Óbecsén a felsővárosban, 24-én Péterrévén, 25-én Moholon, 26-án pedig Adán bér-makörutján.

Ujvidéken megnyílt a DMKSz nemzetvédelmi akadémiaja

Ujvidékről jelentik: A Délvidék tegnap már röviden megírta, hogy szerdán délután megnyílt Ujvidéken a DMKSz nemzetvédelmi akadémiaja. Az akadémiajának jelenleg 62 hallgatója van. A Hiszek-egy elmondása után dr. Orbányi János a Keleti Főiskola igazgatója tartott előadást, majd vitéz dr. Koráni Elemér országgyűlési képviselő, a DMKSz alelnöke megnyitotta az ünnepélyt. Mindszenty István a nemzetvédelmi miniszter üdvözlését tolmácsolta, Hegedűs László dr. pedig ismertette az akadémia célját.

Thurmezei László, az Akadémia igazgatója és dr. Tahi István főiskolai tanár tartott még beszédet. Az ünnepély a Himnusz elénekklésével ért véget és utána megtartották az első előadást, amelyen dr. Uzdoczi Zdravec István püspök »Hit, vallás és egyház címen tartott érdekes előadást.

Sok volt a sonka az ujvidéki cigánysoron

Letartóztattak négy cigányt, akik sorozatos lopásokat követtek el

Ujvidékről jelentik: Ujvidéken az utóbbi napokban számos betörést és lopást követtek el. A tettesek különösen az élelmiszercikkek iránt viselkedtek nagy előszeretettel, mert majdnem minden helyről sonka, szalonna és kolbász tűnt el.

A rendőrség megindította a nyomozást, amely eredménnyel járt. Feltűnt, hogy a cigánysoron nagyon sok a sonka, holott ott alig volt ház, ahol serfét vágtak. A nyomozás eredményeképpen letartóztatták Sajmics Brankó, Jovánovics János, Sztójko Sándor és Nikolics Tibor cigányokat, akik beismerték, hogy 17 sonkát loptak. Megindult ellenük az eljárás.

A nagyvilágból

Chile köztársasági elnöke kijelentette, hogy Wallace alelnök személyes meghívására júniusban Washingtonba utazik.

A két lengyel szocialista vezérnek a Szovjet által történt kivégzése óriási felháborodást váltott ki az amerikai munkásság körében. Dubovszki ismert munkásvezető tiltakozott a bolsevista diktátorok erőszakossága ellen. Nye szenátor pedig kijelentette, hogy ilyen terrorcselekmények mellett nem lehet szemétt hunyni.

A transzszíriai vasútvonalat, amely a Perzsa öblöt a Káspi tóval köti össze amerikai ellenőrzés alá helyezték. Eddig a szovjet és Anglia együttesen gyakorolták az ellenőrzést.

Aháboru útján: GAO, a halott város

Gao, a folyók folyója partján! Sokan sohasem hallották még ezt a nevet, pedig nagy, dicsőséges múlt emléket hordó név! Az afrikai fehér faj alkalomadtán egy kis rablástól sem visszariadó népeinek álmait a kárhágóaktól az arabokig évszázadokon át foglalkoztatta Gao, a Szudán királynőjének gazdagsága. „A Szudán úgy gyógyítja a szegénységet, mint a kátrány a fekélyt” — mondja egy öreg arab közmondás.

Mert Gao valamikor nagy, gazdag és hatalmas volt. Caoban — mondják a régi arab krónikák, a „Tarik el Fettach” és a „Tarik el Sudan”-paloták sorakoztak, hatalmas egyetemi épületek, szinarany kupolájú mosék és a város lakosainak száma megközelítette a százezret.

A 16. században Timbuktu és Gao irástudói élénk levelezésben állottak Bagdaddal és Mekkával. Filozófiai, teológiai, matematikai kérdéseket feszegettek, jogtudományi tételeken vitalkoztak, de ahhoz is volt érzékük, hogy Genúával, Velencével, Fezzel, Kairóval, és Kairóval kereskedjenek.

Afrika nagy kereskedelmi útjai, az arany-, elefántcsont- és rabszolgaut forgalomban vettek részt az ázsiai selyemutal vagy az európai ámbra- és cinntal. Ezek az utak nagyon gondos ápolásban részesültek, ami a sivatagban természetesen elsősorban a kutak fenntartásából állt. Közvetítésükkel Gao összeköttetésben állt a délalgeri oázisokkal, Egyiptommal, Levántével, sőt a keletafrikai néger államokkal is.

A Niger folyó

A nagy kanyarulatának csucsánál ugyszólván Afrika szívének alkotó Gaohoz Európa és Ázsia minden szellemi áramlatának hullámai utat találtak. Gao két nagy faj, a fehér és fekete faj olvasztótégléje volt.

És mi maradt meg a szonrák nagy néger birodalmának fényes fővárosából?

Csak egy nyomorúságos sárfészek!

Gao ma semmiben sem különbözik a Niger partjain tengődő újabb „alapítású” helységektől. Ugyanazok a fakó kockaházak, vagy jobban mondva kunyhók, omladozó falakkal, beomlással fenyegető tetőkkel. A benszülőttek napi foglalatossága a porban való alvásban vagy végtelen alkudozásokban merül ki. A piacon valóságos külön ajánlólevélre, pecsétes igazolványokra van szükség, hogy a fehér idegen akár egy din halat is vásárolhasson, friss húsról nem is szólva. Igaz ugyan, hogy a katonai garnizon kertjében azonban mindig frissen zöldelő saláta, bab, borsó ígér ritka csemegét, de ritkán mulik el év, amikor ezt a csemegét ne a sáskák élveznék.

A „város” szállodái közül már csak az „At-

lantis” van nyitva. 1939-ig itt gyűltek össze hetenként az Air France pilótái és futárai egy kis tereferére, hogy a kávéházi asztalok fölöttén kicseréljék híreiket. Az utasok közigazgatási tisztviselőkből, katonatisztekéből és kereskedőkből kerültek ki, akik ha csak törzkép alakjában is, de mégis csak elhozták Európa, a párizsi élet szivverését. Most azonban Algirből vagy Dakarból csak havonta egyszer érkezik repülőgép és a benzinhány miatt a szárazföldi közlekedés is teljesen megszűnt. Az élelmiszerszállítás már csak a víziútra szorítkozik, de bizony itt is erősen akadozik. Orvosszerek ritkaságszámba mennek, a kinin pedig, a nélkülözhetetlen kinin mint egész Francia-Afrikában, itt is teljesen hiányzik. Hiába hőmpolygát a Niger olyan óriási tömegű olcsó hajtóerőt, még a világításban, az elektromos áramban is hiány van: a villanytelep gépei már erősen megkopáltak, pótalkatrészeket pedig csak Amerikából lehetne rendelni, de persze ennek a lehetőségnek is csak elméleti értéke van.

Amiben Gao most is kiváló, az uccáinak szabályossága. Nyílegyenesen, egymást pontos derékszögben keresztezve szelik át keresztül-kasul a várost és akármelyik városrendezési hivatalnak is dicsére válhatnának, ha nem lenne egy furcsa hibájuk: a déli irányú uccák kivételével valamennyien csak az utolsó házig tartanak, hogy itt a sémibe vesszenek... a sivatagból!

A Sahara

bizony nem nyújt vigasztaló kilátást. Egyetlen árva fűpamacs, egyetlen csenevész bokroccka sem szelidíti az egész brutális vadságában feltároló szörnyű sivatag képét. Semmi, de semmi, csak apró kvarciszemek miriárdjainak élettelen tengere.

A sivatag, a nagy ellenség, ez volt az egykori büszke főváros gyilkosa és ez fogja a korcs utódból is könyörtelenül kiálni az élet utolsó maradványait is. Gudam vidékének nagy tavai, a Fagibin és Horo tavak évről-évre jobban összezugszorodnak ágyukban, az időszaki „patakok” medrében már soha sincs annyi víz, hogy igényt tarthassanak a folyóvíz névre. A Sahara forró szelei és homokviharak majdnem minden földművelést lehetetlenné tesznek: 1941-ben például Alsó-Nigériában 300.000 bebenszülőtt halt meg.

Vajjon lehetne-e ilyen körülmények között Gaonak, a holt városnak még jövője? Nos, a franciák mindenesetre álmodtak Gaonak jövőt! Az Aire France afrikai légivonalainak csomópontja, a tanezrufti és hoggari szaharai autót, sőt esetleg a transzafrikai vasút keleti szárnyának is végállomása — talán mégis csak lehetett volna Gaonak jövője! De hát az angolok és amerikaiak mást álmodtak... (MN)

Nanking-Kina,

a japán háborus gazdálkodás leggazdagabb nyersanyagforrása

A Japánban megjelenő „International Economy” rendkívül tanulságos áttekintésben ismerteti a Japánnal aktív katonai szövetségben álló Nanking-Kina hadifontosságú nyersanyag-tartalékait és a termelés fokozásában elért sikereit.

Észak-Kina tervszerű gazdasági feltárása az első lépések már közvetlenül a kínai konfliktus kitörése után megtörténtek és elsősorban a közlekedési hálózat kiegészítésében és egyes addig kihasználatlan nyersanyagforrások feltárásiában álltak. 1941-ben a konfliktus korából származó gazdasági zavarok kiküszöbölése és a normális helyzet visszaállításával új szakasz kezdődött, melynek legfontosabb eseménye az ötéves iparfejlesztési terv felállítása volt. Japánnak a nyugati hatalmakkal való háborúja következtében ez a terv az előirányzott ütemben nem kerülhetett ugyan megvalósításra,

azonban az új stratégiai szükségleteknek megfelelő változtatásokkal még mindig Észak-Kina gazdasági újjáépítésének alapjául szolgál.

1941 decemberétől kezdve Nanking-Kina, mint Japán stratégiai és gazdasági támaszpontjának jelentősége hirtelen még jobban megnövekedett, ami az erőfeszítések fokozásában is kifejezésre jut. Észak-Kina széntermelése például, mely már 1941-ben is elérte Mandzsukóét, 1942-ben már messze túlszárnyalta az egyébként szintén tekintélyes mandzsúriai termelést. Észak-Kina ma már nemcsak saját szükségletét tudja teljesen ellátni, hanem Japánba, Közép-Kínába, sőt Mandzsukóba is szállít szenet, legutóbb pedig a japán ellenőrzés alá került dél-ázsiai területekre is megkezdte a szállítást. Japán és Mandzsukó vasipara elsősorban észak-kínai szenet használ. Bár ilyenformán Nanking-Kina szénkiaknázása rendkívül magas szintet ért

el, az ország iparosítására irányuló tervek kapcsán a termelés további fokozására is szükség lesz.

Hasonló fejlődést mutat Észak-Kina vasérc-kitermelése is. A lungyeni vasércbányák termelése teljesen elérte az ötéves tervben kitűzött előirányzatot. Ezzel szemben a tervezett alumíniumipar kiépítése délázsiai japán szerzemények gazdag bauxittelepei folytán fölöslegessé vált, úgyhogy Kina timföldelőfordulásait tüzelő anyagok és különböző csiszoló anyagok gyártására akarja felhasználni. Észak-Kina egyik legjelentősebb hadifontosságú ásványkincse a kősó, mellyel egész Kelet-Ázsiában az első helyet foglalja el. A kínai kősótermelés az ország saját szükségletén kívül eddig az egész japán szodaipar nyersanyagszükségletét is el tudta látni, sőt ipari jelentőségének rohamok növekedése azonban mégis kívánatosá teszi a termelés további fokozását is.

Az ötéves terven végrehajtott változtatások középpontjában nagyszabású szénceppfolyósító gyárak felállításának terve állanak. Ezeknek a terveknek megvalósítása az „International Economy” szerint Észak-Kina gazdasági életének szerkezetét lényeges módosításnak fogja átvetni. (MN)

INAST vagy ki-
futót azonnal
felveszek,
PARCSETICH
ékszerész

Domokos István:

A csillagok útján

Jer, kedvesem, most messze szállunk.
Tudom, szeretsz, s tudod, szere!
A csillagokon túl vezetlek.

Egyedül már bolyongtam erre.
Ne félj, a messzeség barátunk.
Mindenkinél messzebbre látunk.

Nézd: arra lent a földi élet
Zúg és zajong. Milyen parányi.
Mégsem tudnak nyugtot találni.

Ez a Tejút. Ha visszanezel,
Nyomat sem látod földi fénynek.
Itt már csak apró mécsék égnék.

Sok vézna, kandi, lázas ember
S örök csatájuk mörge tünt el?
Összenézünk csillagszemünkkel.

Mi voltunk-e, kik mást szerettünk?
S hol van, ha volt, a másik éntünk?
Egymás felé csábít a fényünk.

Nézd: ez itt már egy másik élet.
Valahol itt virraszt az Isten.
Utunkon most már ő segítsen

Földi élet többé ne fájjon.
Minden bánat csak villanásnyi,
Oly céltalan a multba ásní.

Tenéked furcsa még a röptünk
S a csillagoknak útja fásaszt,
Hideg fényük tüzet nem áraszt.

Igen: a földön február van,
Kutyák vitáznak vaski holddal,
Kocsmaajtón kihűl a bordal.

Kályhák ölén a tűz parázslék.
Háztetőkre simul a pára.
Hideget várnak éjszakára.

A kis szobákban összebujnak
S boldogok, hogy azok lehetnek.
Lent a földön szebben szeretnek.

Igen, tudom, hogy visszavágyol.
Párás könnyed az Ur felissza.
Jer, kedvesem, forduljunk vissza.

A nemzet árvái

a hadiárva, akik apjukat a nemzet jövőjének biztosításáért, a szebb holnapért folyó kemény és elszánt küzdelemben veszítették el, azon a csatateren, ahol Európa sorsa dől el. A nemzet árvái a hadiárva és a nemzetnek kell róluk gondoskodni. Búcsú helyett nevelő apát kell, hogy kapjon minden hadiárva. Kállay miniszterelnök szívéhez szövege szövege megindította a szervezés munkáját országsszerte és őszinte örömmel állapíthatja meg minden igaz magyar, hogy a felhívás meleg szívekre talált. Napról napra olvasgatjuk a napisajtóban, milyen dícséretes igyekezettel sorakoznak fel a különböző közületek, egyesületek és alkalmi csoportok azért, hogy a nemzet a hadiárva felkarolásával lerója háláját a hős apák, a nemzet védelmezői iránt. Megmozdult az ország és nem kétséges, hogy a hadiárva sorsa biztos kezekben van.

A gazdag Bácska is kitérte szívéét és sok bácskai község lakói jelentették ki készségüket egy vagy több hadiárva felkarolása iránt.

Sajnálattal állapítjuk meg azonban, hogy Zombor még mindig nem hallatta hangját, még nem jelentkezett a nemes versenyre. Pedig Bácsország fővárosának nem csak, hogy részt kell vennie a hadiárva jövőjének biztosításában, hanem példát is kellene mutatnia. Ez kötelesség.

Nem hisszük, hogy a zomboriakból hiányoznak a meleg, érző szív, nem hisszük, hogy itt néhány hadiárva ne találhatna meleg családi otthonra, szerető gondoskodásra, hiszen a zomboriak elégszer bebizonyították már szociális és hazafias érzelmeiket. S hogy még se hallottunk arról, hogy a sok vagyonos polgár és a mintegy félszáz működő társadalmi és egyéb egyesület közül egyetlen egy is vállalkozott volna hadiárva gondozására, ezt annak tulajdonítjuk, hogy nincs kezdeményezés, nem akadt senki aki felrázta volna ezt az álmós várost, aki felkiáltotta volna a lelkiismereteket a cselekvésre, megszervezte volna az akciót és kévébe kötötte volna a mutatkozó jószándékokat.

Hiszük, hogy ami késik, még nem mulik és Zombor nem várja soká magára. Hiszük, hogy itt is rövidesen megindul a nemes akció és az egyesületek, közületek, magánosok, nemes versenyre kelnek egymással a legszebb magyar célok egyikért: a hősök árváiért. Ha a közel félszáz egyesület, a különböző jelentős erőket képviselő érdekképviseletek és a város vagyonos polgárai összefognak, Zombor méltóképen veszi ki részét ebből a nemes akcióból. Nem is áldozathozatalról van itt szó, csak olyan kötelességvállalásról, amelynek teljesítését mindannyiunk becsületes magyar szíve kell, hogy megkövetelje. Nem anyagi áldozatot kell hozni, hanem szeretetet mutatni, hiszen összeadott illérek és pengők sok könnyet törölhetnek le. Ha egy-egy egyesület tagjai egészen jelentéktelen hozzájárulással összefognak, minden egyesületnek lehet saját hadiárva. Azután itt vannak a gyermektelen házaspárok, akik örömet, vigasztalást vihetnének saját életükbe s egy hadiárva nevelésének elvállalásával.

Hiszük, hogy így lesz.

Felakasztotta áldozatát, majd bucsulevelet írt nevében

Rögtönítélő bíróság ítélkezik a gyilkos felett

Debrecenből jelentik: Az egyik tanyán a mestergereudára felakasztva találták özvegy Csirkés Péterné 64 éves asszonyt. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt előbb megfojtották, majd felakasztották. Bucsulevelet is találtak a tanyán, de megállapították, hogy azt nem az áldozat, hanem a gyilkos írta, aki így akarta elterelni magáról a gyanút.

A rendőrség nyomozását siker koronázta, s még az nap elfogtak egy férfit, akit az ügyészségre kísértek. Valószínű, hogy ő követte el a gyilkosságot, mert abban az időben többen látták a tanya körül ólalkodni. A gyilkos felett rögtönítélő bíróság ítélkezik.

FELHÍVÁS.

Felhívjuk a Turáni Vadász bajtársak figyelmét, hogy folyó hó 2-án, a Gombos felé étteremben (Városi Színházzal szemben) este 8 órára, tagértekezleten megjelenni bajtársi kötelesség.

Kultúrelőadások- és munkáskirándulások rendezését tervezi a NEMZETI MUNKÁSKIRÁNDULÁSOK ZOMBORI SZERVEZETE

Könyvtárat létesítenek és játéktérmet rendeznek be a szervezet helyiségében

Mint a Délvidék jelentette, a Nemzeti Munkásközpont zombori szervezete március 30-án, kedden este rendkívüli értekezletre hívta össze tagjait azon célból, hogy a helyi szervezet átszervezésének munkáját hamarosan megkezdhesse. Az értekezleten a szervezet tagjai szép számban jelentek meg és a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták végig az átszervezésrel kapcsolatos javaslatokat és valamennyien osztották nézetüket a vezetőség azon óhajával, hogy a szervezeti élet fellendítésének érdekében az országos központtól, illetve a délvidéki kerületi titkárságtól segítséget kérve a szervezet megerősítésére felvetett terveket kivétel nélkül meg is valósíthassák.

A titkárság azonnali egy feltevést küldött a budapesti országos központnak és többek között kérte az illetékeseket, hogy bizsának meg a propagandaosztály tagjai, vagy valamelyik szakosport vezetőegységével közöl valakit, aki huzamosabb ideig tartózkodna Zomborban és az itteni munkaproblémákat munkálkodásán keresztül közelebb vinné az országos központhoz, amely azután az orvoslásra szoruló kérdéseket a magáévá is tené.

A vezetőségnek minden reménye meg van arra és hogy a zombori szervezet, átszervezése után, — különösképpen az építőiparosok és a téglagyári munkások beszerzésével — jelentősen megerősödjék és a jövőben felmerülő munkaproblémákat majd könnyebben oldhatja meg, mint a múltban. Jóleső érzéssel vette tudomásul a vezetőség a munkáskirándulások azon kijelentését, hogy mindenkor a legnagyobb áldozatkészséggel és becsülettel, összefogva tömörül a szervezetbe: »Arra lennének a legbiztosabbak, — mondotta többek között egyik munkás, — ha a zombori szervezet végre hivatásának magaslatára emelkedhetne és mindannyiunk ügyét azután már a legteljesebb megelégedésre intézhetné.

Legelső és legsürgősebben megoldandó problémánk, a munkaadó és a munkavállaló egymás közötti megértésének, jóviszonyának megteremtése».

A vezetőség több felszólalásnak helytadva, elfogadta a tagok rendelkezésére bocsátják. Az ifjuság részére asztali teniszt állítanak fel, s tervbe vették egy tekepálya építését is. A könyvtárhoz szükséges szakismertető- és szórakoztató könyvek beszerzésére rövidesen gyűjtést indítanak. A házielőadások rendezésére, illetve az azokon közreműködő különböző kulturális- és szociális vezetőegységek — tanárok, előadók, felolvasók stb. — felkérésére a legközelebbi választmányi ülésen határozatot hoznak és kijelölik azokat a választmányi tagokat is, akik közbenjárásukkal biztosítják majd az előadások teljes sikerét.

A szervezetnek már van biliárd-asztala és néhány sakk-felszerelése, s ezeket a legrövidebb időn belül a tagok rendelkezésére bocsátják. Az ifjuság részére asztali teniszt állítanak fel, s tervbe vették egy tekepálya építését is. A könyvtárhoz szükséges szakismertető- és szórakoztató könyvek beszerzésére rövidesen gyűjtést indítanak. A házielőadások rendezésére, illetve az azokon közreműködő különböző kulturális- és szociális vezetőegységek — tanárok, előadók, felolvasók stb. — felkérésére a legközelebbi választmányi ülésen határozatot hoznak és kijelölik azokat a választmányi tagokat is, akik közbenjárásukkal biztosítják majd az előadások teljes sikerét.

Az értekezlet magáévá tette egyik munkás azon javaslatát is, hogy a tavasz beköszöntésével a szervezet vasárnaponként, vagy ünnepnaponként kirándulásokat rendezzen a munkáscsaládok részére. A kirándulások megrendezésével a szervezet a legkönnyebben elérhető célját, hogy a szervezetbe tömörülő munkásság egymásközött kiépítheti a legszorosabb barátságot, öntudatosan ápolhatják az együvértartozás érzését, s akaratlanul is részt vesz a szoros összetartás oly nagyfontosságú munkájában.

Felmentették a lopással vádolt cigányasszonyt,

mert a főtárgyaláson nem ismerte fel sem a sértett, sem a rendőrség

Érdekes ügyet tárgyalt a zombori törvényszék. A vádlottak padján Kolompár Katalin 47 esztendőös monostorszegi cigányasszony ült, aki ellen az volt a vád, hogy 1941-ben betört Kovácsné Márkó kunyhójába, ahonnan zsírt, kolbászt és szalonnát lopott. A cigányasszonyt annakidején a rendőrség őrzetbe vette, de még mielőtt a törvényszék fogházába szállították volna, megszökött. Körözölevelet adtak ki kézrekerítésére és két esztendő után meg is találták.

A tárgyaláson a cigányasszony tagadta az elene emelt vádat és kijelentette, hogy nem is ismeri a sértettet. A cigányasszonyt a bíróság felmentette, mert sem a nyomozást végző rendőrség, sem pedig a sértett nem ismerték fel benne azt, akit annakidején elfogtak.

Meggyilkolta és kirabolta szerelmesét

A rabolt ékszerekkel adósságait akarta rendezni házassága előtt a gyilkos fiatalember

Megdöbbenő rablógyilkosság történt tegnap Budapesten, a Bokréta utcában. Reggel az Obermann testvérek fémáruhájának portálakadásában meggyilkolva találták Bányai Jánosné feltűnően csinos fiatalasszonyt. A gyilkos késével végzett az áldozattal.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére. A férj elmondta, hogy feleségének többen udvaroltak. Ezen a nyomon indult el a rendőrség, s az udvarlók közül mindenkit igazoltatott, csak éppen Kocsis István fiatalembert nem találták meg.

Menyasszonya lakására mentek, ott azt a felvilágosítást kapták, hogy Kocsis a reggeli órákban volt nála, de nagyon izgatott volt és elrohant. Kocsis a kerületi rendőrkapitányságra ment, ott izgatottan sétált a kapu előtt. Itt találták rá a rendőrök. Amikor meglátta a rendőrautót, a gyilkos maga jelentkezett a rendőröknek.

— Engem keresnek az urak, gondolom, mondom.

Kocsis elmondta vallomásaiban, hogy már régen készült a gyilkosságra. Kis fizetése van, és sok az adóssága.

Nősülni akart és azt hitte, hogy az asszony ékszerai kisegítik a bajból.

Meggyilkolta szerelmesét, hogy a lopott ékszerekkel rendezze adósságát és megnősüljön.

Hasbaszurta másállapotos feleségét

Miskolcra jelentik: Merényi Imre 28 éves sajpálfalvai lakos az elsötétítés ideje alatt rátámadt másállapotos feleségére és az asszonyt négyszer hasbaszurta a disznóölökessel. Az asszony életveszélyes sérüléseket szenvedett. A férjet letartóztatták. Mivel tettét az elsötétítés ideje alatt követte el, rögtönítélő bíróság elé került.

A hadiárva a nemzet árvája!

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kuczi János, Csihás Benő utca 12. Telefon: 96. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Szent Erzsébet Kossuth Lajos utca.

OT HADIÁRVA NEVELÉSÉT VÁLLALTA MAGÁRA A SZEGEDI IPARTESTULET. Szegedről jelentik: Az ipartestület vezetősége elhatározta, hogy elvállalja öt hadiárva felnevelését. Az a terv, hogy a hadiárvákat iparosokká nevelik.

Befejeződött az iskolán kívüli népművelés Péterrévén. A péterrévei iskolán kívüli népművelés befejezte téli tanfolyamait. Sikeresen tették le a vizsgát: Nagy János, Szerda József, Bálint Péter, Pusztai Imre, Szabó József, Górfi Ferenc, Varga József, Szabó István, Tarián Pál, Mester Nándor, Januskó Márton, Acsai Károly, Kaszás Pál, Hegedűs Ferenc, Tótki János, László József, Brusznai András, Hamar Máté, Boránovics István, Baranyi István és Kucsera Anna. A hallgatók között többen kiváló eredménnyel vizsgáztak az előírt anyagból.

APRILIS 1-TŐL üzemanyag és gumihiány miatt csak a következő autóbussz járatok indulnak a Vadászoktól a vasutállomásra: 5.20, 8.15, 8.45, 11.00, 13.05, 14.20, 15.15, 16.00, 16.50, 20.00, 21.10, 22.40.

Délvidéki művészek rádiószerelése. A Délvidéken már jól ismert újvidéki vonósnyégyes április 4-én Budapesten szerepel a stúdióban, ahol viasz felvételt készítenek játékaról. Szegedi Sándor hegedűművész a kassai rádióban április 6-án szólóhangversennyel szerepel.

19-én tartja kisgyűlését a vármegye törvényhatósági bizottsága. A közigazgatási bizottsági és a vármegyei kisgyűlést áprilisban nem 12-én tartják meg. A közgyűlést közbejött akadályok miatt 19-re hívták össze.

LOPÁSÉRT HATHÓNAPI BORTONRE ÍTÉLTEK EGY KULAI LAKÓST. A zombori törvényszéken hathónapi börtönbüntetésre ítélték Galai Imre kulai lakókat, aki sorozatos lopásokat követett el. Galai csirkéket, tyukokat, szalonnát, zsirt és más élelmiszercikkeket lopott.

A szabadkai filmszínház a sebesült honvédekért. A szabadkai mozgóképeszínházak elhatározták, hogy hetenként 50-50 sebesültet látnak vendégül. A szabadkai mozoknak ez az elhatározása nagy örömet keltett a lábadozó honvédek között, akiknek szórakozásáról ezúton is gondoskodnak.

Hősi halált halt kormányzóhelyettesünknek szobrot emel az Autóklub. Budapestről jelentik: A m. kir. Automobil Klub most tartotta rendes évi közgyűlését. Napirend előtt gróf Andrássy elnök méltatta a hősi halált halt vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettesünk érdemeit és bejelentette, hogy az autóklub utasítást adott olyan szobor elkészítésére, amely Nagy Hősi Halottunkat, mint versenyzőt méltóképpen ábrázolja. Az autóklub Horthy István vándordíjat alapít.

Betörések Újvidéken. Paug Ilona, Tompa utca 3 számú ház lakosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettés behatolt kamrájába és onnan párnákat és dunnyhát vitt el 250 pengő értékben. — Hajduk Sándorné Balaton utca 13 számú ház lakosának bezárt lakásába ismeretlen tettés betört tegnapra virradó éjszaka és 3 méter férőszövetet, 3 dunnyhazatot és hat párnát ellopott, összesen 400 pengő értékben.

Elvitte a fürdőkádat a grófné. Budapestről jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt a budapesti törvényszék. A vádlottak padján gróf Geklevichné Kohner Alice állt, aki ellen az volt a vád, hogy elvitte a fürdőkádat a bérelt villából. A bíróság a tárgyalást elnapolta és elrendelte a grófné elmeállapotának megvizsgálását.

Nem olcsó mulatság a vőlegényszerzés

Szerelmes fiatal lányokat és szerelmükben csalódott asszonyokat vezetett félre egy zombori cigányasszony — A rendőrség őrizetbe vette

Kilenc hónapi „kezelés” után jelentkezik a vőlegény

A zombori rendőrség őrizetbe vette Grebenár Anna zombori cigányasszonyt, aki egész sor hisztériás asszonyt és szerelmes lányt károsított meg az utóbbi hónapokban. A cigányasszony elhitette a lányokkal, hogy olyan varázsszer birtokában van, amelynek segítségével vőlegényt tud szerezni. A szerelmükben csalódott asszonyok bánatára is volt orvosszere. Természetesen a cigányasszony közbenjárása pénzbe került. Grebenár Anna azonban élelmiszerben is elfogadta az ellenszolgáltatást. Ily módon rengeteg zsirt, szalonnát, kolbászt és más élelmiszercikket csalt ki áldozataitól.

A cigányasszony a napokban értesült arról, hogy egyik szerelmes zombori leánynak 800 pengős

betétkönyve van az egyik pénztárazetnél. Ez volt a kislány összes megtakarított pénze. A cigányasszony meglátogatta a leányt és elmondotta neki, hogy kilenc hónapi „kezelés” után nagyszerű vőlegényt szerezhet számára.

Nem is kér sokat, havonta 100 pengőt. A leány elhitte a cigányasszony meséjét és elhatározta, hogy kiveszi a bankból megtakarított pénzét. Szerencséjére szólt egyik barátjának, aki gyanút fogott és jelentette az esetet a rendőrségen. Így került hurokra a szemfüles cigányasszony, aki most azon gondolkodik jó ideig, miféle csodaszor szabadíthatná ki őt magát a börtönből.

Újból szabályozták a vendéglői árakat

Budapestről jelentik: A Hivatalos Lap pénteki számában közellátásügyi miniszteri rendelet jelenik meg a vendéglátó ipar egységes árrendezéséről. A rendelet hatálya kiterjed az összes vendéglőkre, kávéházakra, kávéházakra, esspressókra, mulatókra és bárókra. A vendéglátóipari üzemeket négy csoportra osztja a rendelet. Az első csoportba a budapesti, a második a nagyobb vidéki városokba, a harmadikba a kisebb városokba, a negyedikbe pedig a többi vendéglátó ipari üzemek tartoznak. Az egyes helyeken lévő vendéglőket három osztályba sorolja a rendelet és mindegyik csoport minden osztályánál megszabja a felszámítható legmagasabb árakat.

A rendelet intézkedése szerint az ebéd menü három fogásos, a vacsora pedig két fogásos kell hogy legyen, s nemcsak az árakat, hanem az étel adagok legkisebb mennyiségét is megszabja.

A bor eddigi haszonkulcsa változatlan marad, a sörárak azonban változnak.

A rendeletet, amelyről lapzártakor szereztünk tudomást, holnap számunkban ismertetjük részletesen.

RENDELET A ZÁR ALÁ VETT ANYAGKÉSZLETEK FELHASZNÁLÁSÁRA VONATKOZÓ ENGEDÉLYEK HATÁLYÁNAK KORLÁTOZÁSÁRÓL

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli az iparügyi minisz-

ter 17.600/1943. Ip. M. számú rendeletét a zár alá vett anyagkészletek felhasználására (feldolgozására) és kiszolgáltatására vonatkozó engedélyek hatályának korlátozása ügyében.

A rendelet szerint a zár alá vett anyagkészletek felhasználására (feldolgozására) vagy kiszolgáltatására vonatkozó engedélyek — amennyiben az engedélyt kiállító hatóság (szerv) az engedélyben rövidebb határidőt nem állapít meg — a kiállítások évét követő esztendő március hónapjának 31. napján hatályukat veszítik. Az 1943. évi január hó 1. napja előtt kiadott engedélyk 1943. évi április hó 15. napján veszítik hatályukat.

RENDELET A MOSÓPORRÓL ÉS A RUD-BOROTVASZAPPANRÓL

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki számában jelent meg az iparügyi miniszter 17.500/1943. Ip. M. számú rendelete, amely az 5400/1943. Ip. M. számú rendeletben a korábban előállított vizlányító-, áztató-, öblítő- és tisztító (suroló-)por és mosópor engedély nélküli üzleti forgalombahozására megállapított határidőt folyó évi május 1-ig meghosszabbítja. A rendelet az 5400/1943. Ip. M. számú rendeletnek a rud-borotvaszappanra vonatkozó rendelkezéseit is módosítja: anyagiban, hogy ezután a rud-borotvaszappan csomagolásán kell feltüntetni a készítő nevét, a gyártási súlyt és az elnevezést.

Szinyei-Merse Jenő vallás és közoktatásügyi miniszter megnyitotta a bolgár képzőművészeti kiállítást Budapesten

Súlyosan összeverték szomszédai egy újvidéki mosónőt. Újvidékről jelentik: Kovács Imréné újvidéki mosónő feljelentést tett a rendőrségen szomszédai ellen. Feljelentésében elmondotta, hogy szomszédai tegnap megtámadták és súlyosan bántalmazták. Az öreg mosónő keze is eltört. A rendőrség megindította az eljárást.

NAGYVÁRADRA HELYEZTÉK ÁT GRITZMANN ISTVÁN ZOMBORI RENDŐRTANÁCSOST. A belügyminiszter Gritzmann István zombori rendőrtanácsost Nagyváradra helyezte át.

Ujverbászi hírek. A DMKSz helyi szervezete évi rendes közgyűlését április 3-án este fél 8 óra körül tartja a Stadler féle vasnti vendéglőben. — A Nemzeti Munkaközpont helyi szervezete vasárnap délelőtt tartja szokásos havi összejövetelét a Leventeotthonban.

Megszökött, mert nem akart tanulni. Újvidékről jelentik: Cékus Julianna, aki az Egér utca 8 számú házban lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy Erzsébet áevü leánya eltűnt. Az asszony valószínűleg tartja, hogy leánya Budapestre szökött, mert nem akart tanulni.

Tűzharcos közgyűlés Bácskossuthfalván. Bácskossuthfalván most tartotta meg közgyűlését a tűzharcos főcsoport. Az állomáson Gyarmati Sándor parancsnok, felsőházi tag vezetésével diszszázad fogadta a központi kiküldöttet. A közgyűlést Zádory András elnök nyitotta meg. Otterbein Henrik vezetőtségi elnök beszámolt. Elnökké ismét Zádory Andrást választotta meg a közgyűlés. A központ nevében Balogh János kiküldött intézett határos beszédet a résztvevőkhez. Kovács Sztrikó István járási vitési hadnagy, Veszels Pál plébános és Szilháti Sándor lelkészek hozzászólása után Gyarmati Sándor indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy özv. Pilaszanovich Józsefné zászlóánya érdemeit díszkönyvbe foglalja és azt küldöttség adja át a világháború alatt a Vöröskereszt kórházat fenntartó és nemes áldozatkészséggel vezető Nagyasszonynak.

Különleges cseppkőbarlangot fedeztek fel Németországban. Egy kb száz év előtti érdekes geológiai szaklap közleményein felbuzdulva, bécsi barlangkutatókból álló csoport expedíciót indított a Hoher Lindkogel lejtőjén lévő 70 méter hosszú, különleges cseppkőbarlang feltáráására, mely egy valószínűleg meszevilágot juttatott napvilágra. Ezen földalatti barlang bejáratát egy villa kertjének 20 méter mély kutja képezi. A barlang torkától balra, melyet csak mászva lehetett megtenni, hatalmas csarnok tárult fel, mely számtalan csillogó talajvizekkel, gyönyörű látványt nyújtott. A tetőről függő gyönyörű kristályszerű cseppkövekről aláhulló cseppek, égővörös agyagtalajon mély üregeket szakítottak, amelyeket csillogó kalzitkristályok borítanak. A tüneményes, meszevilágba illő barlang további feltárása még folyamatban van.

Hol jelent meg? A világirodalom műveinek összefoglalása céljából Brüsszelben néhány évvel ezelőtt kartoték formájában egy világbibliográfiát létesítettek, amely kerekén 17 millió könyvcímet tartalmaz. Ez a kartoték azonban használatlanul maradt, mivel a kiválasztott könyv nem áll rendelkezésre. A német kémiai társaság Németországban egy olyan kémiai világirodalmi gyűjteménnyel rendelkezik, amely az összes megjelent műveket tartalmazza. Több mint 3000 belföldi és külföldi folyóiratot dolgoznak itt folytatódólagosan fel, amit azután a kémiai Zentralblattban értékesítenek. Ez az értékes intézmény a kémia terén történő összes kérdésekben felvilágosítást nyújt és az eredeti munka bizonyításával közvetíti a tudományos munkához a fontos anyagot. A társaság többek között bibliográfiai, foto- és sokszorosítójárással, újság és folyóiratjegyzékkel, irodalommal, szakkérdésekben való tájékoztatással, terminológiával és újsággyűjteménnyel foglalkozik. Berlinben, Leipzigben, Frankfurtban és Bécsben is vannak ilyen kirendeltségek, amelyek minden irodalmi kérdésben felvilágosítással szolgálnak. Ezenkívül Németország még 250, a technikai kérdésekre felvilágosítást nyújtó kirendeltséggel rendelkezik.

700.000 új munkaadó a német mezőgazdaság szolgálatában. Az elmúlt év őszén, tehát a mai tális mozgósítás előtt Göring németbirodalmi marsall különleges rendeletet adott ki, mely azt a célt szolgálta, hogy a mezőgazdaság számára újabb munkaadókat szerezzen. Mindenekelőtt mezőgazdaságban jártas egyénekre volt szó. A rendelet értelmében 58.660 városi és községi munkahivatal 1.006.090 munkaadót ajánlott, köztük 948.400 nőt. A 813.000 munkaadóállítására alkalmas személy közül 718.000 önként jelentkezett és pedig 5.800 férfi és 41.000 nő állandó munkára, 26.100 férfi és 645.000 nő pedig ideiglenes munkára. Ezen munkaadóknál főleg kisvárosi vagy falusi gazdaságok gyermekeiről és asszonyairól van szó, akik most szolgálataikat a mezőgazdasági munkára ajánlották fel.

Földalatti hajógyár Németországban. Egy legújabb közlés szerint a Speer Organisation 12 építőosztaga a sziklás tengerparton teljesen bombabiztos földalatti hajógyárat épített, amelyben néhány hónap óta hatalmas tempóban gyártják a német tengeralattjárókat. Az átlag 20–30 méter magas kősziklába vájt földalatti gyártelep belsejét vakolattal burkolták és a legmodernebb ipari felszereléssel látták el, úgy hogy semmiben sem különbözik bármely modern földfeletti hajógyártól. A bombabiztos kőtakaró 30–40 méter vastag és ezenkívül még nagymennyiségű föld és homokréteg borítja. Ebben a »barlanggyárban» a tengeralattjárókat kész alkatrészekből állítják össze, amelyeket kb. 400 európai fémgyár szállít. Mivel ezen földalatti hajógyár kijárata csupán 80 méter távolságra fekszik a tengerrel, a kész tengeralattjárókat egy csuszató segítségével azonnal átadják rendelkezésükre.

Az első táboripostahivatalok

Kevesen tudják, hogy a táboriposta intézménye nem új keletű dolog, vagyis nem az első világháború óta létezik, hanem keletkezése sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. 1496-ban I. Maximilian uralkodása alatt állították fel az első hitelesen igazolható tábori postahivatalt. A 18. század számtalan háborúja következtében ez az intézmény nagymértékben elterjedt. A hetéves háborúban Nagy Frigyes saját tábori postahivatalok és tábori postaexpedíciók létesítését rendelte el. Természetesen a továbbítást akkor még a vasutak helyett a futárok végezték, a hazai postaelosztást pedig az úgynevezett »postillonok» akik sokszor hegyen-völgyön át, a legnehezebb terepviszonyokkal küzdve teljesítették a reájukbízott feladatot. A napoleoni háborúkban már fejlettebb volt a táboriposta intézménye. 1870–71-ben pedig Bismarck megbízásából, Stephan vezérpostamester egy gyakorlatilag is előnyös táboriposta intézmény tervét dolgozta ki. A világháború kitörésekor már a főhadiszállás is saját külön postahivatallal rendelkezett, ugyancsak minden egyes hadtestcsoport, hadtestfőparancsnokság és divízió saját tábori postaexpedícióval, ezenkívül minden hadsereg saját postakocsi depóval és nagyszámú táboripostaállomással rendelkezett, melynek a hadművelési területek postaforgalmát bonyolították le. Már az első világháborúban is hatalmas teljesítményt végzett a tábori posta, hogy a küldeményeket lehetőleg gyorsan a rendelkezési helyre továbbítsa. Ennek legelőkelőbb bizonyítéka az a tény, hogy a világháború tartama alatt a tábori posta küldemények száma összesen 11 milliárd volt. (MNK)

Kávépótszert lehet készíteni a szőlőmagból. A földművelésügyi miniszter módosította a kávé-, kávépótszerek és kávékonzervek minőségének és forgalmának szabályozásáról kiadott korábbi rendeletét. Az új rendelet lehetővé teszi a szőlőmagnak kávépótszert gyártására történő felhasználását azzal a megszorítással, hogy bármilyen anyagból készült kávépótszert vízben oldható kivonatanyag- (extrakt) tartalma legalább 30 százalék legyen. A kávékonzerv szemeskávé tartalmának alsó határát, a rendkívüli viszonyokra való tekintettel, az eddigi 10 százalék helyett 5 százalékban állapítja meg a rendelet. Ez az új rendelkezés azonban csak 60 nap múlva lép hatályba.

Az új aranyrendeletnek (1720/1943. M. E. számú rendelet) mindenkit érdeklő nagyfotosszerű rendelkezéseit ismerteti a Gazdasági Jog most megjelent márciusi száma. Ugyanebben a számban nagyobb tanulmányokat közölnek: Mennyei Géza Anglia jelzálogjogáról, Torzsay-Biber György pedig a nagytérnek a német jogtudományban kialakult fogalmáról. Az aktuális jogi és gazdasági kérdések egész sorával foglalkozik ez a rendkívül élénk szerkesztett jogi folyóirat. A manapság oly nagy számban megjelenő gazdasági vonatkozású jogszabályokról igen áttekinthető ismertetést ad minden számában. A lap megrendelhető a felelős kiadónál: Dr. Szende Tibor Budapest V., József nádor tér 2–3. Előfizetési díj jogi személyeknek évi 40.— P., egyetemeknek évi 25.— P.

A »cipprárnövény». (MN) Dániában egy botanikusokból, kertészekből és virágkereskedőkből álló bizottság alakult azzal a céllal, hogy a növénynevek terén mutatózó zürzavarnak véget vessen. Egy erélyes lépésre már valóban nagy szükség is volt, mert míg majdnem mindegyik vadontermő növénynek megvan a maga jó hangzású és találó neve, a kertli növények elnevezésében áldatlan fejtelenség uralkodik. Nem elég ugyanis, hogy ugyanannak a növénynek sokszor hét-nyolc, vagy még több neve van, hanem rendkívül elburjásztak az izléstelen nyelvtanok is. A becsületes *Sansiveria trifasciata* kertészneve például »trajonettnövény» vagy »éles anyósnyelv», de vannak ilyen nevek is, mint »gözhajócsavar», »tűtőstnövény», »cipprárnövény» stb.

3000 éves kerámia. A hallstätti múzeum az idén egy különleges kiállításra készül, amely a kerámia évezredek fejlődését mutatja be. A kiállítás érdekességeit azok a kerámiai tárgyak képezik, amelyek a hallstätti kultúra feltárása során a különböző ásatások alkalmával kerültek napvilágra. A rendkívül érdekesnek ígérkező kiállítást nagy érdeklődés előzi meg.

INNEN — ONNAN

KERÉKPÁR OLTE MEG A KERÉKPÁR FELTALÁLÓJÁT

Van der Beld, a kerékpár egyik feltalálója most halt meg 94 éves korában egy utrechti kórházban — kerékpárbaeset következtében! Az öreg ur barátai figyelmeztetése ellenére még mindig szenvedélyesen kerékpározott. Legutóbb lakása közelében lezuhant kerékpárjáról és csipőjét elverte. Kórházba szállítása után komplikációk léptek fel és végül hosszas szenvedés után meghalt.

FAGYÁLLO NOVÉNYFAJTÁKAT KERESZTEZNEK KI

(T. P.) A Kaiser Wilhelm Institut növénytenyésztési osztálya a telet kibíró kultúrnövénytenyésztése terén elért újabb jelentős eredményekről számol be. A növénynek a hideg ellenében való ellenállása nem csupán egy tulajdonságtól függ, hanem azoknak egész sorától. A hideg következtében a növényekben bizonyos változások mennek végbe. A szárazanyag növekszik, de ugyanígy a cukortartalom is. A növény viztartalma is fontos szerepet játszik a hideg iránti ellenállás szempontjából. Minél magasabb a kötött víz százaléka, annál ellenállóképesebb a növény a hideggel szemben. A fagygyal szemben különösen ellenállóképes fajokra jellemző, hogy a téli nyugalom egy állapotban maradnak. A téli pihenést a hőmérséklet és a nap hossza befolyásolja. Így növénytenyésztési szempontból például lehetséges, hogy alacsonyabb hőmérséklet behatásával a téli gabonát nyári gabonává változtassák. A hasznos növények téli és nyári formái között minden lehetséges átmenetet megállapítottak. Most már a tenyésztés feladata, hogy az alkalmas fajták keresztezésével olyan formákat állítsanak elő, amelyek a téli és tavaszi fagygal szemben a legjobban védettek. A keresztezésre főleg azok a fajták alkalmasak, amelyek hosszú téli pihenő mellett a fagygal szemben nagy ellenállóképeséggel bírnak.

ÉHENHALT A BOIS DE BOULOGNE UTOLSÓ HATTYUJA

Szomorkás hang, színes beszámolóban ír a Paris Soir azokról a változásokról, amelyek a tél folyamán és nyomán a párizsiak legkedveltebb kirándulóhelyén, a híres Bois de Boulogneban történtek. A liget sok helyére nem ismer rá a látogató, mert alaposan megváltozott a kép: fák és bokrok tűntek el, részben mert feltűzelték azokat, részben mert maga a város vágta ki, hogy több hely legyen »vitaminkertek» számára. A legnagyobb meglepetéssel azonban a Bois de Boulogne tavai szolgálnak. Egyik-másik kiszáradt, ám a megmaradtak is árván buslakodnak, mert eltűnt róluk minden élet. Nem látni a hattyukat, amelyek azelőtt hosszú nyakukat tekergetve köszöntötték a sétálókat, hátha kaphatnak azok zsebéből valami jó falatot. Nem látni a gyönyörű tollu diszkacsákat sem, amelyek a Bois de Boulogne ékességei voltak. A kacsák — mint az újságíró megtudta — addig-addig koplaltak, míg felébredt ősi ösztönük, szárnyra keltek és ismeretlen helyre költöztek. Most nyilván maguk keresik a kenyerüket, ha közben meg nem ették őket.

Az örök, akik azelőtt a madarakra vigyáztak, buskomoran járkálnak. Nem is olyan régen még 50 hattyu uszott a tavakon, egyrésztük fehér más részük fekete, mellettük több tucat indiai lud.

A télen sorban pusztultak el a hattyúk. Február végén már egyetlen fehér hattyu maradt a Bois de Boulogneban. A párizsi közlekedési hivatal ekkor kapott észbe s kiutalt az utolsó hattyu számára napi 20 gramm eleséget. Az egyik ór feladata volt, hogy a kiutalt két deka magot minden reggel elvigye a hattyúk utolsó mohikánjának. Ez a hatóság gondoskodás azonban legalább is későn jött. Néhány nappal ezelőtt az örök az egyik tó partján kinyulva találta az utolsó hattyu hült tetemét.

— Felboncoltuk az állatot — mesélte el az újságírónak Bullier, a vincennesi állatkert igazgatója. — Nem volt nehéz megállapítanunk, hogy a hattyu a háborús nélkülözéseknek esett áldozatul.

KÖZGAZDASÁG

A Szeged-csongrádi takarékpénztár

dr. Kiss Ferenc alelnök elnökletével tartotta 98-ik évi rendes közgyűlését, amelyen a részvényesek nagy számban vettek részt.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és elfogadta az Igazgatóság évi jelentését és az előterjesztett mérleget és eredményszámát, melyek a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár működési területének gyarapodásáról, állományainak további nagybodásáról és eredményének jelentős emelkedéséről számolnak be.

Megelégedéssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az 1942. év terhére az Onálló Nyugdíjpénztár 33.000 pengővel és az ingatlan értékcsökkenési alap 24.000 pengővel javadalmazta. Megnyugvással fogadta a közgyűlés, hogy ezen tartalékok és leírások után az előző évi 130 ezer pengő nyereséggel szemben ez évben

166 ezer pengő nyereség áll rendelkezésre, melyből tekintettel a fennálló korlátozó rendelkezésekre a tavalyi osztalékkal azonos 4 pengős osztalék kifizetésére tehető javaslatot az Igazgatóság. A rendelkezésre álló nagyobb háson azonban módot adott az Igazgatóságnak arra, hogy az Onálló Nyugdíjpénztárnak további 35 ezer pengővel való javadalmazására és 22 ezer 443.23 pengőnek a jövő évre leendő átvitelére tegyen javaslatot.

A felmentvények megadása után a közgyűlés az Igazgatóság és választmány megüresedett helyeit töltötte be és a felügyelőbizottságot választotta meg.

Az igazgatóság tagjaivá Danner János, dr. Kovács Gyula, vitéz Tar Antal részvényeseket választották meg.

Közellátási bizottságot kell alakítani minden helységben

A kormány a hivatalos lap szerdai számában megjelent rendeletével úgy intézkedett, hogy a közellátás irányítását és ellenőrzését ezentúl a főispánok végzik működésük területén közellátási kormánybiztosként. Ebben a hatáskörükben a főispánok közvetlenül a közellátási miniszternek vannak alárendelve. Hivatalból megsemmisíthetik a vármegyei, városi és községi hatóságok közellátási határozatait, ha azokat a közellátásra nézve sérelmesnek tartják. Szükség esetén saját hatáskörükben is intézkedhetnek és ebben az ügykörükben közvetlenül rendelkeznek az állami, törvényhatósági és községi alkalmazottakkal, valamint a községi előjáróságok tagjaival. A rendelkezéseiknek nem engedelmessé vagy késedelmeskedő alkalmazottat felüggeszthetnek. A szolgálatra alkalmatlannak bizonyuló alkalmazottat azonnali hatállyal felmenthetik munkája alól.

A közellátási miniszternek ugyancsak a hivatalos lap szerdai számában megjelent rendelete szerint a törvényhatóság ellátatlan lakosságának nyilvántartását és a közszükségleti cikkek szétosztását a törvényhatósági és községi hatóságok végzik. A termények és termékek beszállításával kapcsolatos feladatokat a közellátási felügyelő-

ségek látják el. A közigazgatási hatóságokat is és a közellátási felügyelőseket is ebben a feladat körükben a közellátási kormánybiztos irányítja és ellenőrzi. A felügyelősegek egyébként közvetlenül a közellátási miniszter felügyelete, irányítása és ellenőrzése alatt állnak. A felügyelősegek szaknácádója közellátási ügyekben a törvényhatóság első tisztviselőjének.

Minden törvényhatóságban, azonkívül minden községben (vagy megyei városban) közellátási bizottságot kell alakítani. A törvényhatósági közellátási bizottság elnöke a kormánybiztos, helyettese a törvényhatóság első tisztviselője. A 12 tagból álló bizottságnak hivatalból tagja a törvényhatóság első tisztviselője, a gazdasági felügyelősegek vezetője és a közellátási felügyelősegek vezetője. Három-három tagot a gazdálkodók, az iparosok és kereskedők, végül a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekképviselet tagjai vagy tisztviselői közül nevez ki a közellátási kormánybiztos.

A községi közellátási bizottság elnöke a polgármester vagy a községi bíró, s a bizottság 6-12 tagját a polgármester, illetve a főszolgabíró nevezi ki. Még pedig egyharmad-egyharmad részben a helybeli gazdálkodók, a helybeli kereskedők és iparo-

sok, valamint a helyi viszonyok figyelembevételével mások sorából. Mind a törvényhatósági, mind a községi, illetve városi közellátási bizottságot április 15-ig meg kell alakítani.

Engedélyhez kötötték a nagyobb mezőgazdasági gépek eladását

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A gazdaság részéről állandóan növekvő kereslet nyilvánul meg mezőgazdasági gépek iránt. A mai nehéz viszonyok között azonban a mezőgazdasági gépgyárak nem tudják megfelelő mértékben kielégíteni a mezőgazdaság szükségletét. Ezért az iparügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértően a nagyobb mezőgazdasági gépek eladását, illetve a már eladott gépek leszállítását engedélyhez kötötte. A jövőben minden gazda, ki az alább felsorolt engedélyhez kötött mezőgazdasági gépekből kíván vásárolni, rendelkezésének feladása előtt köteles teljes felelősséggel két példányban kiállítani a vármegyei gazdasági felügyelősegtől és a gépgyártól díjtalanul beszerezhető kérdőíveket. A kérdőíveket felülvizsgálás és véleményeztetés végett az illetékes vármegyei gazdasági felügyelősegtől kell benyújtani, amely azokat felülvizsgálás és véleményezés után a földművelésügyi miniszterium által az Országos Mezőgazdasági Kamarának e célra szervezett bizottságához juttatja. A gépeket csak a szóbanlevő bizottság kedvező döntése után lehet az illető gyárnál megrendelni.

A földművelésügyi miniszterium ezért nyomatékosan felhívja a gazdátársadalom figyelmét arra, hogy mielőtt gépet rendel, feltétlenül szerezzé be és töltsé ki két példányban a kérdőívet. Különösen felhívja a gazdátársadalom figyelmét arra is, hogy a mai rendkívüli viszonyok között csak igen indokolt esetben vásároljon engedélyhez kötött nagyobb mezőgazdasági gépet, mert ezek a gépek csak korlátozott számban állíthatók elő és ezért a bizottság csak is az indokolt és feltétlenül szükségesnek látszó gépvásárlásokat fogja a jövőben engedélyezni.

Azok a mezőgazdasági gépek, amelyeknek eladásához, illetve leszállításához engedély szükséges, a következők: mezőgazdasági vontatók (traktorok), az ahhoz szükséges összes talajművelő eszközök (tehát eke, tárcsásborona, kultivátor, sáncoló eke, stb.), gépjármű meghajtású zuzó, mezőgazdasági célokra szolgáló benzín-, nyersolaj-, petróleummotor; aratógép és silótöltő szecskavágó.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

48

— Mondja csak meg, hogy mit beszélnek róunk.

Ekkor szegény Mrs. Brooks keserves könyvekre fakadt, megölelte Cicelyt és úgy zokogott, mintha a szive szakadna meg mindjárt. Cicely lecsillapította, amennyire tudta és újra kérte, hogy mondja el csak azt a hazugságot, de az öregasszony elszántan rázta a fejét és színpogva tiltakozott:

— Nem mondom én, még ha a fejemet levágják is... nem én, mondja meg más!

Cicely felállt, becsukta a konyhaajtót, aztán beült az öregasszony mellé.

— Innen ki nem megy egyikünk sem, amíg meg nem mondja, hogy mit hallott.

Mrs. Brooks erre aztán beadta a derekát.

— Hát jó... mit csináljak... ha muszáj... hiszen talán jobb, ha télem tetszik megtudni... mert ha ez így megy tovább, ugyis meghallja egyszer...

Osszegyömöszölte zsebkendőjét, a szeméhez nyomkodva kezdte:

— Mer aszongyák... mindenki mongya... hogy a dolog nincs rendben... hogy Mr. Shirley első feleségének a halálával valami csálás történt... merthogy nem ő lett vóna, akit ott találtak a tűzben... sokan azt mongyák, hogy ők tudták mingyárt, csak nem akartak beszélni róla... Hanem most, hogy nyilván látták többen is az első asszonyt... itt a faluban... hát mindenki tudja, hogy él...

Itt aztán Mrs. Brooks újra zokogni kezdett és többet egy szót sem lehetett kivenni belőle.

XXVII. FEJEZET.

AZ ÁRNYÉK.

— Folytassa csak, Susan — mondta nyugodtan Cicely, mikor megint lecsendesedett kisé az öregasszony. — Mikor látták azt az asszonyt?

Annaira tudott uralkodni magán, hogy Mrs. Brooks meglepetten nézett reá és ő maga is összeszedte magát.

— Hogy mikor? Hát... hát vagy hat hónappal ezelőtt, aszongyák... én nem láttam, én nem tudom, én csak azt mondom, amit az emberek beszélnek, azt is csak azért, mert erőltetni tetszett... akkoriban látták, mikor a nagyságos asszony elutazott az öreg nagyságos ural.

— Igen. És azóta senki sem hallott róla?

— Nem... de aszongyák, hogyha egyszer eljött, majd eljön máskor is... meg kellene nekik parancsolni, hogy fogják be a szájukat...

— Susan, érdemes ezért sírni? Hiszen az egész képtelenség.

— Én is tudom, nagyságos asszonykám... hazugság, szemeszédett hazugság... minden faluban van pletyka... hiszen már azelőtt is beszéltek mindenfélét...

— Ugyan mit?

— Még rosszabbat! Hogyha Mr. Shirley

akarná, megmondhatná, hogyan és miért halt meg olyan hirtelen a felesége... csakhogy ő hallgat, mert... mert félti a nyakát! Ezt mondták, nagyságos asszonykám, ezt meríték mondani!

— Ez még ostobább dolog, mint az a másik! — bosszankodott Cicely. — Szerencsére az ilyen képtelen fecsegés senkinek sem árthat.

— Dehogy nem, nagyságos asszonykám! Árt hat az urnak is, a nagyságos asszonykának is, még nekem is, aki több mint husz év óta szolgálom... hanem azt mondani, hogy él! Az a gonosz, részeges asszony, aki...

— Csitt, Susan! Ne beszéljen így! — vágott a szavába Cicely gyorsan. — Legjobb, ha nem is törődünk az egész dologgal. Hanem... mondja csak... gondolja, hogy az ur is tud ezekről a dolgokról?

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés ellenében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el hirdetéseket.

Különbejárati, szép butorozott szobát keresek. Cimeket: „Főtisztviselő” feligével a kiadóba. a-3283-f

Kereskedők és vállalkozók figyelmébe! Rózsakarók, bár milyen nagyságban kaphatók Szabácsnál. Flórián ucca 20 alatt. a-3282-f

Német nyelvűből tanulókat előkészíték. Schuhaida. Zombor. Vitéz ucca 15. a-3281-f

Telefonszámunk 2-07.